

Sygn. akt I BU 7/11

POSTANOWIENIE

Dnia 24 listopada 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Hajn

w sprawie z odwołania J. W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o wysokość świadczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 24 listopada 2011 r.,
skargi ubezpieczonej o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 26 maja 2010 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny wyrokiem z 26 maja 2010 r. oddalił apelację od wyroku Sądu Okręgowego w K. z 16 września 2009 r. J. W. w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych o wysokość świadczenia.

Pismem złożonym 21 października 2010 r. ubezpieczona wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła naruszenie przepisów postępowania oraz podstawowych zasad porządku prawnego i konstytucyjnych wolności, wskazując naruszenie: art. 321 k.p.c., przez nierozpoznanie zaskarżonej decyzji zgodnie z jej wnioskiem, art. 477¹⁴ § 3 k.p.c., przez niewydanie przez organ rentowy decyzji w przedmiocie ustalenia prawa ubezpieczonej do drugiego świadczenia po zmarłym mężu oraz

oparcie wyroku na podstawie faktycznej niepowołanej przez powódkę to jest art. 95 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z funduszu ubezpieczeń społecznych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zasadniczo skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem służy zaskarżaniu prawomocnych wyroków sądów drugiej instancji kończących postępowanie w sprawie. Wyjątkowo natomiast, zgodnie z art. 424¹ § 2 k.p.c., skarga służy także od prawomocnego wyroku sądu pierwszej lub drugiej instancji, kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych, gdy niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela. Jeżeli zatem skargę wniesiono w sytuacji określonej w art. 424¹ § 2 k.p.c., w skardze tej powinno znaleźć się bliższe uzasadnienie tego, że występuje właśnie wyjątkowy wypadek uzasadniający wniesienie skargi (postanowienia SN z dnia 18 marca 2007 r., IV CNP 48/07, niepublikowane; z 23 stycznia 2009 r., I CNP 107/08, Lex Nr 738071; z dnia 22 czerwca 2011 r., II BP 7/11, niepublikowane).

Wstępnym warunkiem zastosowania przepisu art. 424¹ § 2 k.p.c. jest zaistnienie owego „wyjątkowego wypadku”. Za taki w dotychczasowym orzecznictwie uznaje się między innymi nieskorzystanie przez stronę z przysługującego jej środka zaskarżenia z powodu ciężkiej choroby, katastrofy, klęski żywiołowej lub błędnej informacji udzielonej przez pracownika sądu (postanowienia SN z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06, OSNC z 2006 r., Nr 6, poz. 113; z dnia 22 czerwca 2011 r., II BP 7/11). Pojęcie „wyjątkowego wypadku” odnosi się do szczególnych okoliczności i przyczyn usprawiedliwiających nieskorzystanie przez stronę z przysługujących jej zwykłych środków prawnych (postanowienia SN z dnia 23 stycznia 2009 r., I CNP 107/08; z dnia 9 maja 2008 r., I CNP 19/08, niepublikowane). Natomiast podjęcie czynności procesowych nieadekwatnych do należytej ochrony interesów strony nie pozwala przyjąć, że do niezaskarżenia kwestionowanego w skardze orzeczenia doszło na skutek wyjątkowych

okoliczności w rozumieniu art. 424¹ § 2 k.p.c. (wyrok SN z dnia 24 czerwca 2009 r., I CNP 28/09, niepublikowane).

Skarga ubezpieczonej o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku Sądu Apelacyjnego nie spełnia powyższych wymogów. Nie zawiera bowiem w części dotyczącej przesłanki, o której mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c., wyvodu pozwalającego przekonać Sąd Najwyższy o zaistnieniu takiego wyjątkowego wypadku w sytuacji, gdy ubezpieczona nie skorzystała z przysługującego jej środka prawnego w postaci skargi kasacyjnej. Pełnomocnik ubezpieczonej w skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przyznał, że zmiana lub uchylenie zaskarżonego orzeczenia w drodze przysługujących środków prawnych nie jest już możliwe z uwagi na upływ wymaganego ustawą terminu.

Wskazać także należy, że zgodnie z art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia powinna zawierać uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga ta dotyczy. Warunek ten można uznać za spełniony jedynie wtedy, gdy strona skarżąca złoży oświadczenie, że szkoda nastąpiła, wskazując jej rodzaj i rozmiar, a ponadto powoła lub przedstawi dowody lub inne środki uwiarygodniające jej twierdzenie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 22 listopada 2005 r., I CNP 19/05, niepubl.; z dnia 23 września 2005 r., III CNP 5/05, niepubl.; oraz z dnia 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, OSNC 2006, nr 1, poz. 16). Skarżący może ponadto powoływać się tylko na taką szkodę, która została już wyrządzona na skutek wydania zaskarżonego orzeczenia, a nie na szkodę, która może powstać dopiero w przyszłości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2005 r., V CNP 28/05, niepubl.). Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie służy bowiem zapobieganiu wyrządzeniu szkody, mogącej powstać na skutek jego wydania, lecz jest środkiem prawnym, który w razie jego uwzględnienia będzie stanowił podstawę wystąpienia z powództwem przeciwko Skarbowi Państwa o naprawienie szkody wyrządzonej tym orzeczeniem (art. 417¹ § 2 k.c.). Uprawdopodobnienie nie jest poddane ścisłym regułom dowodzenia, natomiast musi zachować walor wiarygodności w świetle reguł logiki i doświadczenia życiowego. Konieczne jest zatem wskazanie czasu wyrządzenia szkody, jej

rozmiaru i postaci (*damnum emergens* lub *lucrum cessans*) oraz związku przyczynowego między wystąpieniem uszczerbku a wydaniem orzeczenia. Sformułowanie zawarte w art. 417¹ § 2 k.c. o szkodzie wyrządzonej przez wydanie orzeczenia, a nie np. przez wykonanie, wskazuje, że ustawodawca - co do zasady - nie wyłączył z zakresu odszkodowania uszczerbku polegającego na utracie przedmiotu sporu. Wykazując jednak prawdopodobieństwo rzeczywistego wyrządzenia szkody, skarżący nie może odwoływać się do argumentów, które przekonywałyby tylko o możliwości jej powstania, a tym bardziej utożsamiać stanu jej wyrządzenia wyłącznie z faktem oddalenia jego apelacji od wyroku oddalającego powództwo.

Żadna ze wskazywanych przez ubezpieczoną okoliczności nie stanowi ani uprawdopodobnienia faktu wyrządzenia jej szkody, ani nie wskazuje, kiedy ta szkoda powstała (w jakiej dacie), jaki jest rozmiar (wysokość) i postać (*damnum emergens*, *lucrum cessans*). Twierdzenia skarżącej dotyczące szkody nie odpowiadały zatem wymaganiu zawartemu w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy odrzucił skargę na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.